

ουδάκια του Πόντου, γοερή ακούσθηκε ή κραυγή για τό άδικο, τό άνήκουστο, για την τραγική εθνική συμφορά.....

1922 - 1972.... πενήντα χρόνια ελευθέρου βίου των Ποντίων στην Ελλάδα...

. ή λύρα σταματά

Τό χρονικό διάστημα από τό 1914 έως τό 1922 απέτέλεσε κρίσιμη περίοδο για όλόκληρο τόν έλληνισμό της Ανατολής. Στόν Πόντο συνέβησαν συγκλονιστικά γεγονότα. Η διπλωματία της εποχής επί διεθνούς επιπέδου δημιουργούσε μόνον άβεβαιότητα και σύγχυση. Η άκριτική γενιά των Ποντίων βρέθηκε σε απόγωση. Όμως, ή ελληνική φυχή έμεγαλούργησε και πάλι....

Οι έχθροι της φυλής έστησαν άγχόνες, αλλά πήραν την γενναία απάντηση των 69 προκρίτων στην Αμάσεια. Παρέδωσαν τό πνεύμα ζητωκραυγάζοντας για την Ελλάδα.

Ο άμαχος πληθυσμός του Πόντου μαρτυρούσε στους τόπους της έξορίας, ενώ γενναία έλληνόπουλα φργάνωναν εθνική αντίσταση και έγραφαν καινούργιες σελίδες ελληνικής δόξας στην περιοχή της Σαμφούντος, στη Σάντα και άλλαχοϋ. Μορφές σαν τόν καπητάν Εύκλειδη, που τόν έφαλλε ή ποντιακή μοϋσα με τρόπο συγκλονιστικό, έπρόβαλαν τότε σαν φωτεινά μετέωρα πάνω στα ήρωικά βουνά του Πόντου. Ξαναζωντάνεψαν οι άκριτικοί άγώνες. *Αλλά ως ακούσαμε τό ήρωικό αίμα.*

. ΛΥΡ-ΤΡΑΓ.

Τό 1922 έσταμάτησε στόν χώρο του Πόντου ο παλμός της ελληνικής ζωής, που αρχίζει από την μυθική εποχή, συνεχίζεται με την ιστορία του ελληνικού άποικισμού στόν Πόντο τόν 8ο πρό Χριστού αιώνα, εξακολουθεί μέσα από τους αιώνες στα πλαίσια της ρωμαϊκής εποχής, της βυζαντινής περιόδου, της αυτοκρατορίας των Κομνηνών και φθάνει στην τουρκοκρατία. Δόξες και μεγαλεία σε τούτη την διάρκεια των αιώνων. Καλλιέργεια συστηματική των ελληνικών γραμμάτων και τεχνών. Εμπορική και βιοτεχνική δραστηριότητα. Εθνικοί άγώνες των Ποντίων άκριτών στα βάθη της Ανατολής, κάτω στόν Εσφράτη....

Εὐγένεια καὶ φιλοτιμία ἀνθρώπων ἀπλοῦν προσφέρονται μὲ ἔξαρση
 στὸν βωμὸ τῆς ζωῆς καὶ στήνουν στὸν χῶρο τοῦ Πόντου μνημεῖα μεγαλο-
 πρεπῆ, λαμπρά ἐθνικοθρησκευτικὰ σύμβολα, τηλαυγῆς πνευματικοῦς φάρους
 τῆς Ἑλλάδος. Πάνω ἀπὸ τὰ ὑψηλά βουνὰ οἱ ἱερές Μονές φωτίζουν μὲ τὸ
 ἀνέσπερο φῶς τοὺς ὀρίζοντες. Τὰ ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια σφυρηλατοῦν
 τὴν ἑλληνικὴν ἰδέαν. Στὰ ἐργαστήρια ὁ μόχθος γίνεται λειτούργημα γιὰ
 τὴν βιοπάλη.

Μὲ τὴν τουρκοκρατία, μὲ τὴν πτώση τῆς Τραπεζοῦντος τὸ 1461, ἡ ψυ-
 χὴ δὲν ὑποδουλάνεται. Ἀντιστέκει μὲ σθένος μέχρι τὸ 1922. Καὶ ἀπὸ τό-
 τε μέχρι σήμερα ἡ ἴδια ψυχὴ ἀγωνίζεται μέσα στὰ πλαίσια τοῦ σύγχρο-
 νου ἐθνικοκοινωνικοῦ βίου τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὴ δόξα καὶ προκοπὴ της.

Οἱ Πόντιοι δὲν μποροῦν νὰ λησμονήσουν τὸ δοξασμένον παρελθόν
 τους. Θὰ διατηρήσουν ζωντανὴ τὴν ἱστορικὴ τους μνήμη. *Ὁ τραγοῦδι, ποὺ
 ἀκοχοῦται, γανερώνει τὴν πίστη σας ἐπὶ τοὺς ὄρους τοῦ γένους.*
 ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Μὲ τὴν ἐγιατάσασί τους στὴν Ἑλλάδα οἱ Πόντιοι ριζοβόλησαν κυ-
 ρίως στὰ βόρεια σύνορά της. Ἀκρῖται τῆς Ἀνατολῆς ἄλλοτε, ἀκρῖται τοῦ
 βορρᾶ σήμερα. Φρουροὶ τῶν ἐθνικῶν συνόρων πάντοτε.

Μένουν πιστοὶ στὴς παραδόσεις τους. Ἀγαποῦν μὲ πάθος τὰ γράμμα-
 τα καὶ τὴς τέχνες. Φιλόπονοι καὶ τίμιοι μεγαλουργοῦν στὴ ζωὴ. Φιλόμου-
 σοι καὶ συναίσθηματικοὶ τῆς δίνουν νόημα, τὴν ἐξιδανικεύουν. Ἡ ποντια-
 κὴ μοῦσα τοὺς κρατᾷ συντροφιά στὸ κάθε τους βῆμα. *Μὲ τὸ ἐκόςφινο
 τραγοῦδι δὲ ἀκούσαμε χαρούμενους νότους εἰς.*
 ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Οἱ Πόντιοι, συναδελφωμένοι σήμερα μὲ ὅλους τοὺς Ἕλληνας, εἶναι
 ὀργανικὰ δεμένοι μὲ τὸν ἐθνικὸ κορμὸ τῆς Ἑλλάδος. Δὲν εἶναι πιά
 πρόσφυγες. Οἱ θρύλοι τους, ὅπως καὶ οἱ θρύλοι ὅλων τῶν τμημάτων τοῦ
 ἑλληνικοῦ λαοῦ, εἶναι ~~παλαιὰ καὶ~~ πανελλήνιοι. Στὸν χῶρο τῆς Ἰωνίας
 θὰ φτερουγίζουν εἰς τὸ διηγενεὲς τὰ ὄνειρα τῶν πανελλήνων.

Στὸν χῶρο τῆς Ἑλλάδος οἱ ξερριζωθέντες Ἴωνες θὰ διατηροῦν
 τὴς παλιές τους παραδόσεις. Θὰ θυμοῦνται τὸν ξερριζωμὸ τους ὄχι μὲ
 πνεῦμα μοιρολατρικῶ. Τούτῃ ἢ ἀνάμνηση θὰ εἶναι καθε φορὰ-προσφορὰ
 μνήμης σ' αὐτὸ ποὺ ἄδικα χάθηκε. Θὰ εἶναι ἱερὰ ὑποθήκη στοὺς ἐπιθό-

νους,νά μένουν πιστοί στό ίδιο καθήκον,τραγουδώντας τούς αιδιλου-
θους νοσταλγικούς στίχους.

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Ἡ ποντιακή μουσα δέν ἐθρήνησε μονάχα τίς ἐθνικές συμφορές
καί τούς καημούς τῆς ζωῆς.Τραγουδῆσε καί τίς ὀμορφιές της."Ὅπως
ἄλλοτε ἔτσι καί σήμερα τούτη ἡ μουσα ἀποτελεῖ τό πιό ἐκλεκτό κομμά-
τι τῆς ζωῆς τῶν Ποντίων.

Οἱ ποντιακοί χοροί καί τά τραγούδια μέ τήν ἰδιομορφία καί τό
περιεχόμενό τους θυμίζουν ἀρχαία Ἑλλάδα.Θυμίζουν ὀμηρική διά-
λεκτο καί τήν περιγραφή τῶν κυκλιῶν χορῶν μέ τόν λυράρη στή μέση
στά δρώριμα ἔπη,καθώς καί διθυραμβικά ἄσματα,σάν κι'αὐτό,πού θά
ἀκούσετε ἀμέσως.-

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Ὁ ἦχος τοῦ ἀσικοῦ,πού θά ἀκουσθῆ τώρα,φανερώνει τίς χαρές καί
τούς καημούς τοῦ ποντιακοῦ λαοῦ μέ τρόπο ἔντονο.

. Α Σ Κ Ο Σ

Φίλοι ἀκροαταί,στά πλαίσια τοῦ πανελληνίου ἑορτασμοῦ τῆς πρῶ-
της πεντηκονταετηρίδος ἀπό τοῦ ξερριζωμοῦ τοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνα-
τολῆς τό 1922 καί ἐγκαταστάσεώς του στήν Ἑλλάδα,πού γιορτάσθηκε
τό ἔτος 1972,ὁ Σύλλογος "Φάρος Ποντίων" ἐπραγματοποίησε τήν σημε-
ρινή του ἐκπομπή.

. Σ Η Μ Α

.. σέ μακρόσυρτο ἦχο,κουδούνια κ.λ.π. καί ἀκολούθως κανονικό σῆμα..

Μετεδόθη ἡ λαογραφική ἐκπομπή "Ποντιακοί ἀντίλαλοι" τοῦ Συλ-
λόγου "Φάρος Ποντίων".-Κείμενο καί ἐπιμέλεια Στάθη Εὐσταθιάδη.-

. τό σῆμα σβῆνει